

Aktuell arbetsrätt 2018

Lagstiftning, utredningar och domar

Jonas Stålnacke, Almegas arbetsrättsenhet

En kort tillbakablick - lagstiftning 2017

- Ett särskilt skydd för visselblåsare (1 januari)
 - ny arbetsrättslig lag
- Diskrimineringslagen (1 januari)
 - utvidgade krav på aktiva åtgärder
- Utstationeringslagen (1 juni)
 - utökade kontrollmöjligheter för fackliga organisationer
- Offentlig upphandling (1 juni)
 - arbetsrättsliga villkor
- Meddelarskydd (1 juli)
 - stärkt skydd för privatanställda i vissa verksamheter

Ny arbetsrättslig lagstiftning 2018

- Dataskyddsförordningen (25 maj)
- Dataskyddslagen (25 maj)
- Förstärkt rehabilitering (1 juli)
- Höjt tak i sjukförsäkringen (1 juli)
- Företagshemlighetslagen (1 juli)
- Kamerabevakningslag (1 augusti)

Dataskyddsförordningen 25 maj

Huvuddrag

- Dataskyddsförordningen - beslut i EU våren 2016
- Förordning ikraft 25 maj 2018 i Sverige och övriga av EU:s medlemsländer
- Ersätter PUL
- Stärka skyddet för den personliga integriteten, modernisera, gemensam lagstiftning inom EU

Många likheter med PUL, men...

- Tydligare rättigheter för den registrerade
- Tydligare ansvar för personuppgiftsansvariga
- Undantaget för ostrukturerat material bort
- Höga sanktionsavgifter

Dataskyddslagen 25 maj

Kompletterande bestämmelser till EU:s
dataskyddsförordning

Undantag och anpassning till svensk rätt

- Tystnadsplikt för dataskyddsombud
- Kollektivavtal = en rättslig förpliktelse vid behandling av personuppgifter

Förstärkt rehabilitering 1 juli

Huvuddrag;

- En *plan för återgång* ska upprättas
- Arbetsgivaren är *ansvarig*
- Ska göras *i samråd* med arbetstagaren
- *när arbetsförmågan nedsatt 30 dagar*
- *och förväntas vara nedsatt minst 60 dagar*
- antagande grundat på läkarintyg

Höjt tak i sjukförsäkringen 1 juli

Huvuddrag;

- Taket höjs från 7,5 till 8 prisbasbelopp
- Sjukpenning, rehab, närstående
- Konsekvensändringar i kollektivavtalen
- Även pågående sjukfall

Företagshemlighetslagen 1 juli

- Möjlighet till tidigare ingripande
- Skadestånd i fler fall
- Skärpt straff vid företagsspioneri

Kamerabevakningslagen 1 augusti

Anpassning till Dataskyddsförordningen

Tillstånd bara för myndigheter och vissa privata

Privat verksamhet, som inte utför en uppgift av allmänt intresse, behöver inte längre tillstånd för att kamerabevaka. Självt göra en intresseavvägning utifrån Dataskyddsförordningen.

Om tillstånd krävs är det numera Datainspektionen som beviljar detta.

Kamerabevakning-Arbetsgivare

Integritetsskyddet vid kamerabevakning på arbetsplatser förstärks

Hänvisning till reglerna om arbetsgivares förhandlingsskyldighet i MBL

Kommande lagstiftning (beslutad)

Karensavdrag (1/1 2019)

- en mer rättvis självrisk i sjukförsäkringen

Entreprenörsansvar (1/1 2019)

- löneskydd i byggbranschen

Utvidgad rätt till föräldrapenning (1/7 2019)

- fler familjekonstellationer omfattas

Karensavdrag istället för karensdag

Ändringar i socialförsäkringsbalken och sjuklönelagen

Karensavdrag för sjuklön ska motsvara ett avdrag på 20 % av den sjuklön som arbetstagaren beräknas få under en genomsnittlig vecka

Entreprenörsansvar

Huvuddrag;

- Bygg- och anläggningsarbete
- Krav på lön kan riktas även mot
 - arbetsgivarens uppdragsgivare eller
 - huvudentreprenören
- Den som betalat har regressrätt
- Arbetstagare och fack har rätt till information

Föräldrapenning för fler familjekonstellationer

Rätt till föräldrapenning även för sambo

- inte krav på tidigare varit gifta
- inte krav på gemensamma barn

Likställs med tillfällig föräldrapenning

DOMAR FRÅN ARBETSDOMSTOLEN 2018

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
ANTAL INKOMNA A-MÅL:	201	166	160
ANTAL INKOMNA B-MÅL:	135	128	133
TOTALT	336	294	293
ANTAL AVGJORDA A-MÅL:	208	228	158
ANTAL AVGJORDA B-MÅL:	149	119	145
TOTALT	357	347	303
ANTAL DOMAR / BESLUT	76	77	67

Stridsåtgärder

Nr 14 Fråga om ett antal renhållningsarbetare vidtagit en olovlig stridsåtgärd

Nr 34 Fråga om skadeståndsskyldighet för hamnarbetare som lade ned i arbetet i protest mot arbetsledning

Diskriminering

Nr 11 kraftigt överviktig sökte jobb vid häkte

Nr 19 kvinnlig lärarvikarie ville inte handhälsa med man
pga religiösa skäl

Nr 42 kvinna med 50 % sjukersättning nekades jobb

Nr 51 Handskakningsmålet

Uppsägning nedsatt arbetsförmåga

Nr 56

En kvinnlig fastighetsskötare uppsagd efter flera års frånvaro på grund av sjukdom

- var arbetsförmågan stadigvarande nedsatt?
- kunde uppsägning ske trots livränta?
- hade arbetsgivaren fullgjort sitt ansvar ?

(jfr AD 2014 nr 41)

Förhandling och preskription

Nr 4 fråga om informationskyldighetens omfattning
(19 § MBL)

Nr 7 När började preskriptionsfrist löpa?

Nr 9 fråga om rätt till förhandling för att träffa riksavtal
(10 § MBL)

Övergång av verksamhet

Nr 35 fråga om beräkning av anställningstid efter övergång av verksamhet (55/10-målet)

(jfr AD 2014 nr 69 och 2011 nr 3)

Betänkanden och förslag

- Åtgärder för ett längre arbetsliv (SOU 2013:25)
 - bl. a. höjd ålder för avgångsskyldighet (Ds 2018:28)
- Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87)
 - tydligare bevisbörderegler
- Utstationering och vägtransporter (DS 2017:22)
 - transporter jämföras med utstationering

Betänkanden och förslag

- Ett arbetsliv i förändring (SOU 2017:24)
- tillträdesrätt för regionala skyddsombud
- Meddelarskydd för privatanställda, ytterligare verksamheter (SOU 2017:41)
- kollektivtrafik och färdtjänst
- Stridsåtgärder och fredsplikt (SOU 2018:40)
- Fredsplikt på arbetsplatser där det finns kollektivavtal och vid rättstvister
- Stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66)

Pågående utredningar

- Trygghet och utveckling i anställningen vad gäller arbetstid och ledighet (Dir. 2017:56)
 - utvecklingsledighet m.m. (SOU 2018:24)
 - arbetstidsbanker
 - frågor om sysselsättningsgrad m.m
- Utstationering (Dir. 2018:66)
 - anpassning till ändringsdirektivet
- Registerkontroller (Dir 2018:12)
 - behov av utökat stöd för vissa arbetsgivare

Övrigt aktuellt

- Kunskapscentrum för arbetsmiljö
- ny myndighet i Gävle den 1 juni 2018
- Etableringsanställningar
- Eventuellt omställningsförhandlingar

Aktuellt från EU

- Visselblåsare
 - skydd för den som rapporterar om överträdelser av EU-rätten
- Upplysningsdirektivet
 - översyn och nya materiella regler
- Dom Ville de Nivelles EU C-518/15
 - jour i hemmet kan vara att betrakta som arbetstid
- Dom Asociación Profesional Elite Taxi mot Uber Systems Spain SL, dom C-434/15,

Uppsägning och avskedande

Nr 28 Civilanställd i försvaret bröt mot tillträdesregler

Nr 41 Fråga om fotograf hade tillräckliga kvalifikationer för arbete som journalist

Nr 48 Tandhygienist bröt mot sekretessen

Nr 54 Polis som begått brott på fritiden

Nr 66 Oklar situation, olovlig frånvaro

Kollektivavtalstolkning/-brott

Nr 20 avdrag vid semesterledighet

Nr 23 anställning piloter

Nr 59 rätt till OB-ersättning

Nr 63 pension piloter

Nr 65 lönegranskning PUL

Nr 69 arbetstid

Angrepp på företagshemligheter och andra illojala ageranden

Allmänt om lojalitetsplikten i anställningen

Lojalitetsplikten är ömsesidig

Utsträckt lojalitetsplikt genom avtal

Företagshemligheter

Sanktioner

Domar om illojalitet

Nr 25 fråga om anställda hos logistikföretag förberedde konkurrerande verksamhet

Nr 31 fråga om anställda hos assistansföretag påverkat brukare att gå över till konkurrent

Nr 49 fråga om konkurrensklausul var bidande

Nr 61 fråga om värvningsklausul var skälig

Nr 62 fråga om värvningsklausul var skälig

Övriga

Nr 24 staten, överklagat anställningsbeslut (jfr 2016/74)

Nr 29 vem var arbetsgivare?

Nr 46 avtal om anställnings upphörande

Nr 58 bevisvärdering vid interimistisk prövning

Sammanställning över Arbetsdomstolens domar 2018

- Nr 3 Skiljeförfarande i bolagsordning
- Nr 4 Fråga om brott mot editionsplikt
- Nr 7 Preskription
- Nr 9 Förhandlingsskyldighet
- Nr 10 Indragen ersättning till facklig företrädare
- Nr 11 Diskriminering funktionsnedsättning
- Nr 14 Olovlig stridsåtgärd (Reno Norden)
- Nr 19 Diskriminering religion

AD-domar 2018 forts.

Nr 20 Kollektivavtalstolkning

Nr 23 Kollektivavtalstolkning

Nr 24 Överklagat anställningsbeslut

Nr 25 Brott mot företagshemlighetslagen

Nr 28 Uppsägning pga personliga skäl

Nr 29 Vem är arbetsgivare?

Nr 30 Skiljeklausul i kollektivavtal

Nr 31 Brott mot företagshemlighetslagen

AD-domar 2018 forts.

Nr 34 Stridsåtgärd av hamnarbetare

Nr 35 55/10-målet

Nr 41 Tillräckliga kvalifikationer, fotograf

Nr 42 Diskriminering, funktionsnedsättning

Nr 45 Otillåten bisyssla, polis

Nr 48 Avskedande av tandhygienist

Nr 49 illojal konkurrens, låsföretag

Nr 50 arbetstagare?

AD-domar 2018 forts.

Nr 51, handskakningsmålet

Nr 54 avskedande av polis

Nr 55 ersättning till facklig förtroendeman

Nr 58 beviskrav, interimistiskt yrkande

Nr 59 kollektivavtalstolkning, OB-ersättning

Nr 61 RB 15:3 värvningsklausul

Nr 62 RB 15:3 värvningsklausul

AD-domar 2018 forts.

Nr 63 kollektivavtalstolkning, piloter

Nr 65 kollektivavtalsbrott, lönegranskning

Nr 66 oklar situation, olovlig frånvaro

Nr 69 kollektivavtalstolkning

Tack!
Jonas Stålnacke